

РЕКЛАМА
ТА ЗВ'ЯЗКИ
З ГРОМАДСЬКІСТ
Огляди. Дослідження

УДК 659.4"20"

Р36

Колектив авторів:

С. Безчотнікова, М. Бутиріна, Т. Іванова, Л. Хавкіна,
Є. Ромат, А. Каспаравічус, О. Христов, У. Даттон,
Г. Почепцов, А. Безчотнікова, Й. Стромбак, Ф. Ессер,
Ч. Пічанді, Ф. Барклай, А. Венкат, Н. Аліев

У монографії, присвяченій 25 річниці створення Маріупольського державного університету, відображені новітні теоретичні та прикладні дослідження українських і зарубіжних учених у галузі реклами і зв'язків з громадськістю, які зосереджені на визначені категорій та інструментів, що використовуються у галузі соціальних комунікацій, сучасних тенденціях розвитку реклами і зв'язків з громадськістю, етичних і правових нормах регулювання.

Видання адресоване науковцям, студентам вищих навчальних закладів, що вивчають журналістику, рекламу та зв'язки з громадськістю, аспірантам, слухачам курсів підвищення кваліфікації, працівникам ЗМК, представникам суміжних професій.

Рецензенти:

доктор філологічних наук, професор В. Ф. Іванов;
доктор філологічних наук, професор О. Г. Ткаченко;
доктор наук із соціальних комунікацій, професор В. М. Галич

Укладач і науковий редактор:

доктор філологічних наук, професор С. В. Безчотнікова

ISBN 978-617-572-103-2

© Безчотнікова С., Бутиріна М.,
Іванова Т. та ін., 2016

ЗМІСТ

СОЦІАЛЬНІ КОМУНІКАЦІЇ ЯК ЗАСІБ ПРОСВІТНИЦТВА ТА ГАРМОНІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНИХ ВІДНОСИН	14
1. КАТЕГОРІЇ ТА ІНСТРУМЕНТИ ЗВ'ЯЗКІВ З ГРОМАДСЬКІСТЮ	
Бутиріна Марія (Україна)	
Архетип та міф як інструменти прикладних соціально-комунікаційних технологій	16
Іванова Тетяна (Україна)	
PR і реклама: спільне та особливe	25
Хавкіна Любов (Україна)	
Імідж як інструмент і результат комунікації	36
Ромат Євген (Україна)	
Роль реклами в процесах формування брендів	67
2. ЕТИЧНІ АСПЕКТИ РЕКЛАМИ ТА ЗВ'ЯЗКІВ З ГРОМАДСЬКІСТЮ	
Каспаравічус Андrius (Литовська Республіка)	
Роль фахівця з паблік рілейшенз у ХХІ ст.	84
Христов Олександр (Болгарія)	
Саморегулювання в рекламній та піар діяльності з метою запобігання неетичних дій	93

Даттон Уільям (США) Розподілена громадська експертиза в глобальній мережі. Стратегія краудсорсингу для державного управління	97
3. МАСОВА КОМУНІКАЦІЯ ТА МАСОВА КУЛЬТУРА	
Почепцов Георгій (Україна) Трансформації м'яких впливів, або як на зміну кліповому мисленню прийшло серіальне	115
Безчотнікова Світлана, Безчотнікова Аліна (Україна) Реклама в комп'ютерних іграх	127
4. НОВІТНІ КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ПРОЦЕСАХ	
Стромбак Йеспер (Швеція), Ессер Френк (Німеччина) Розуміння медіатизації політики	139
Пічанді Чинназвамі, Барклай Френсіс Філіп, Венкат Ануша (Індія) Індія – 2014: Facebook-Like як критерій прогнозування виборчих результатів	154
Алієв Нурлан (Азербайджан) Нові інструменти комунікації: нові медіа у військових конфліктах	182
Почепцов Георгій (Україна) Смислові війни в бізнесі та політиці	188
Предметний покажчик	202

Dutton, William H. (USA)	
Networking Distributed Public Expertise: Strategies	
for Citizen Sourcing Advice to Government	97

3. MASS COMMUNICATION AND MASS CULTURE

Pocheptsov Georgii (Ukraine)	
Transformation of mild effects	
or how the serial-thinking replaced the clip-thinking	115

Bezchotnikova Svitlana,	
Bezchotnikova Alina (Ukraine)	
Advertising in computer games	127

4. COMMUNICATION TECHNOLOGIES IN SOCIAL AND POLITICAL PROCESSES

Jesper Stromback (Sweden),	
Frank Esser (Germany)	
Understanding the Mediatization	
of Politics: An Introduction	139

Pichandy Chinnaswamy,	
Francis P. Barclay, Anusha Venkat (India)	
India 2014: Facebook 'Like' as a Predictor	
of Election Outcomes	154

Aliyev Nurlan (Azerbaijan)	
New tools of communication:	
new media in military conflicts	182

Pocheptsov Georgii (Ukraine)	
Semantic wars in business and politics	188

Subject index	202
---------------	-----

Dutton, William H. (USA)

Networking Distributed Public Expertise: Strategies
for Citizen Sourcing Advice to Government

3. MASS COMMUNICATION AND MASS CULTURE

Pocheptsov Georgii (Ukraine)

Transformation of mild effects

or how the serial-thinking replaced the clip-thinking

Bezchotnikova Svitlana,

Bezchotnikova Alina (Ukraine)

Advertising in computer games

4. COMMUNICATION TECHNOLOGIES IN SOCIAL AND POLITICAL PROCESSES

Jesper Stromback (Sweden),

Frank Esser (Germany)

Understanding the Mediatization
of Politics: An Introduction

Pichandy Chinnaswamy,

Francis P. Barclay, Anusha Venkat (India)

India 2014: Facebook 'Like' as a Predictor
of Election Outcomes

Aliyev Nurlan (Azerbaijan)

New tools of communication:

new media in military conflicts

Pocheptsov Georgii (Ukraine)

Semantic wars in business and politics

Subject index

**РОМАТ
ЄВГЕН
(Україна)**

Голова Спілки рекламістів України,
завідувач кафедри маркетингу та реклами
Київського національного торговельно-
економічного університету, професор

**СТРОМБАК
ЙЕСПЕР
(Швеція)**

Професор Університету Гетеберга,
екс-директор державної Комісії
Майбутнього Швеції при прем'єр-міністрі
Швеції (2011—2013), професор
Університету Флоріди (США),
Університету Цюриха (Швейцарія),
власник консалтингової компанії
«CorestadAB».

**ЕССЕР
ФРЕНК
(Німеччина)**

Професор Інституту Масової Комунікації
та Медіадосліджень Університету Цюриха
(Швейцарія), професор Університету
Оклахоми в Нормані, Техаського
Університету в Остіні, Каліфорнійського
Університету в Сан-Дієго (США)

**ХРИСТОВ
ОЛЕКСАНДР
(Болгарія)**

Доктор філософії Університету
Національного та Світового Господарства,
директор піар-агенції «Сівітас»,
голова Товариства зі зв'язків
з громадськістю Болгарії (2011—2013)

**ХАВКІНА
ЛЮБОВ
(Україна)**

Завідувач кафедри журналістики
Харківського національного університету
імені В. Н. Каразіна; професор

СОЦІАЛЬНІ КОМУНІКАЦІЇ ЯК ЗАСІБ ПРОСВІТНИЦТВА ТА ГАРМОНІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНИХ ВІДНОСИН

Початок ХХІ ст. на Всесвітньому саміті Організації Об'єднаних Націй (Женева, 2003) визначено як період формування глобального інформаційного суспільства. Становлення нового світогляду відбувається під впливом активного розвитку інформаційно-комунікаційних технологій. Наукові відкриття в галузях мікроелектроніки, комп'ютерної техніки та телекомунікацій породжують трансформації, що не тільки впливають на технологічні процеси, а й суттєво змінюють світосприйняття та спосіб життя сучасного людства, утворюючи нову картину світу. В цих процесах визначальним для світової спільноти залишається пошук ідеалів та цінностей, які стануть основою майбутнього громадського консенсусу. В програмних документах ЮНЕСКО сформульовано базові принципи суспільства знань. Це — якісна освіта, універсальний доступ до знань та інформації, повага до культурного та мовного розмаїття, свобода вираження думок.

Значну роль у впровадженні цих принципів, спрямуванні глобального інформаційного суспільства в напрямі гуманізації відіграють соціальні комунікації, що є дієвим засобом просвітництва та гармонізації соціальних відносин. Актуальність поставлених перед сучасною соціальною комунікативістикою завдань допомагає акцентувати увагу на її затребуваності майже всіма галузями сучасного виробництва в гуманітарній та технічній сферах.

На питання, в якому напрямі сьогодні рухаються сучасні соціальні комунікації, відповідає запропонована українському читачеві колективна монографія «Реклама та зв'язки з громадськістю: Огляди. Дослідження», в якій представлені наукові праці провідних учених з Індії, Німеччини, Швейцарії, Азербайджану, Литви, Болгарії та Сполучених Штатів Америки.

Загальносвітові тенденції свідчать про те, що механізми передавання інформації та впливу на масову аудиторію працюють за класичними схемами, де «в просторі між відправленням та отриманням відбувається трансформація кодів, сингалів, знаків, образів, і як зауважував Р. Дебре, здійснюється взаємодія технології та культури». При цьому осуchasнюються інструменти, канали, методи представлення інформації, відбувається активна взаємодія методологічних підходів різних галузей знань.

Новітні технології реклами та зв'язків з громадськістю мають інтеграційний характер. Авторами цього видання під час аналізування успішних світових практик у галузі соціальних комунікацій виявлено тенденції до синтезу точних та гуманітарних наук; актуалізацію архаїчних форм колективної пам'яті; залучення ефектів масової культури та кінотелемистецтва; інтеграцію з інноваційними технологіями глобальної мережі Інтернет; активне використання новітніх каналів комунікації, таких як соціальні медіа та комп'ютерні ігри.

Укладачі висловлюють слова щирої подяки колегам та партнерам за люб'язно надані матеріали для цього ювілейного видання. Завдяки цьому світові наукові напрацювання стали доступні українському читачеві.

Професор Світлана Безчотнікова